

Læreplan for Hvidovre Dagpleje 2015

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning.....	2
1.1 Fakta om Dagplejen	3
1.6 Dagplejens værdier og mål:.....	4
1.7 Dagplejens læringsforståelse:.....	6
1.8 Dagplejens læringsforståelse: Børn med særlige behov:	7
1.9 De 6 læreplanstemaer og mål for børnenes læring indenfor temaerne:	7
2.0.1 Hvordan arbejder Hvidovre Dagpleje med læreplaner	13
2.2 Det særlige pædagogiske: Børn med særlige behov:	13
Vi vil her præsentere et generaliseret eksempel omkring et barn med særligt behov.	16
2.3 Overgange i børns liv	16
3.1 Afrunding.....	17

1.0 Indledning

Arbejdet med læreplaner blev sat i gang af regeringen med loven om pædagogiske læreplaner, der har afsæt i formålsparagraffen for dagtilbud i Lov om Social Service (§ 8).

Med denne læreplan er det vores ambition, at synliggøre det arbejde der, varetages af dagplejen i Hvidovre kommune. Dagplejen er forbundet med hjemlighed og det er netop den hjemlige livsform vi tillægger stor værdi, og som adskiller dagplejen fra de øvrige offentlige dagpasningstilbud. Men hjemligheden er ikke en værdi, der i sig selv kan stå alene. Dertil må den kvalificeres, så den danner rammen om et klart defineret pædagogisk indhold.

Arbejdet med læreplaner sikrer, at vi konstant forholder os til det læringsmiljø vi tilbyder i dagplejen. Og at vi bliver klogere på, hvad vi gør godt, og samtidig arbejder på at ændre det, vi kan gøre bedre.

I det følgende beskriver vi dagplejens grundlæggende værdier og den læringsforståelse vi arbejder ud fra.

Rigtig god læselyst.

Læs yderligere på vores hjemmeside

<http://www.dagplejen.hvidovre.dk>

Nærvær

1.1 Fakta om Dagplejen

I Hvidovre Dagpleje har vi pr.1. januar 2016 ansat 45 dagplejere. Børnetallet i Hvidovre Dagpleje ligger pr. 01.01.2016 på 180 børn.

Dagplejens åbningstid ligger i tidsrummet 6.30 -17. Hver dagplejer har åbent 48 timer. Den mest anvendte åbningstid er 7.00 - 16.36.

Foruden dagplejere med fast indskrevne børn, har vi pr. 1. januar 2016 ansat 6 gæstedagplejere. Gæstedagplejere har ikke nogen fastindskrevne børn, men har hver 5 tomme pladser, således de kan modtage børn ved faste dagplejeres fravær (sygdom, ferie og afspadsering). 15 dagplejere med hver 4 faste børn deles om 2 gæstedagplejere, men hvor hvert enkelt hold primært er tilknyttet en af de to gæstedagplejere. Vi bestræber os på at flytte en børnegruppe samlet i gæstedagpleje, så der skabes tryghed og genkendelighed for børnene. Gæstedagplejerne kommer ligeledes ugentligt i legestuen samt ved øvrige aktiviteter og arrangementer og har derfor et godt kendskab til børnene.

Hver dagplejer, samt dennes dagplejebørn, tilhører en legestuegruppe. Legestuegruppen fungerer som en fælles personalegruppe og der er arbejdet tæt sammen om børn, gæstedagpleje, læreplaner, udvikling, og der planlægges alderssvarende aktiviteter på tværs af gruppen, så vi tilgodeser børnenes individuelle behov.

Hvidovre dagpleje råder over 3 legestuer. Hvert legestuehold er tilknyttet en af legestuerne. Dagplejerne kommer med deres dagplejebørn en gang ugentligt i legestuen. Procedure for anvendelse af legestuen er lidt forskellige fra gruppe til gruppe. Overordnet skal dagplejerne minimum være i legestuen i tidsrummet 9-15.30, men mange dagplejere vælger at både modtage og aflevere børn i legestuen på den ugentlige legestuedag. Børnenes daglige rytme følges, uanset om dagplejer og børn er hjemme eller i legestue.

I hver legestuegruppe, har en dagplejer jobbet som kontaktperson, denne kontaktperson er den primære person, der rettes henvendelse til fra kontorets side, hvis der er en fælles mundtlig besked, som skal rundt til alle dagplejere eller familier.

Vi har pr. 1 januar 2016 9 legestuehold i Hvidovre kommune, som hver rummer ca. 5 dagplejere. Hver legestuegruppe har tilknyttet en pædagog. De 3 dagplejepædagogers arbejdsopgave er dels at varetage børns, dagplejeres og forældres interesser, hvilket gøres i form af samtaler, tilsyn og vejledning. Tilsynene forgår minimum hver 8. uge og der foretages både anmeldte samt uanmeldte tilsyn. Endvidere er det dagplejepædagogernes opgave, at sørge for sikkerheds- og børnemiljøgodkendelser af dagplejehjemmene. Hver dagplejepædagog har ansvaret for 3 legestuegrupper. Dagplejepædagogernes arbejde foregår i en vekselvirkning mellem praksis rettet arbejde/vejledning ude i dagplejehjemmene og legestuerne samt skriftligt opsamlende arbejde på kontoret.

Ledelsen af Hvidovre Kommune Dagpleje varetages af den daglige leder, som har det primære ansvar for dagplejens udvikling, samt det overordnede økonomi- og personaleansvar. Der er ligeledes ansat en souschef. Ydermere er ansat en kontorfuldmægtig, som varetager lønindberetninger, betaling af regninger samt andet administrativt arbejde. Leder, souschef og den administrative medarbejder har kontor på Hvidovre rådhus.

Vores arbejde bygger på:

- 1.2 Hvidovre kommunes Børne- og ungepolitik – (se Hvidovre kommunes hjemmeside)
- 1.3 Hvidovre kommunes læringsforståelse – (se Hvidovre kommunes hjemmeside)
- 1.4 Hvidovre kommunes læringsforståelse: Børn med særlige behov – (se Hvidovre kommunes hjemmeside)
- 1.5 Særligt for institutioner på kontrakt, hvilket dagplejen ikke er.

1.6 Dagplejens værdier og mål:

1.6.1 Dagplejens værdigrundlag

Værdier afspejler vores generelle menneskesyn og kan give udtryk for vores grundholdning til tilværelsen. Værdier kan således også vise, hvad vi finder vigtigt i dagplejen.

Overordnet set mener vi, at demokratiske værdier som ansvarlighed, medbestemmelse, ligeværdighed, respekten for andre og for fællesskabet er grundlæggende. Derudover har dagplejens pædagogik baggrund i nogle mere konkrete værdier. I det indledende arbejde med læreplanen har forældre, dagplejere og pædagoger sammen drøftet værdier. Det har resulteret i, at de værdier vi anser som vigtigst i vores daglige arbejde, er blevet valgt ud, og disse 5 værdier danner således grundlag for vores hverdagspraksis.

I dagplejen sætter vi samarbejdet mellem dagplejer og dagplejepædagog højt, netop for at sikre at arbejdet med værdierne bliver opkvalificeret.

1.6.2 Værdier

Sundhed

I dagplejen tænker vi sundhed som både fysisk og mentalt. Vi mener at begge aspekter skal tages i betragtning når vi taler om det lille barns sundhed, og vi er således opmærksomme på hvordan vi skal tilgodese det lille barns trivsel på dette felt. Dette kræver at dagplejeren har viden om både fysiske og psykiske påvirkninger, og forstår at se det lille barns behov og agere på disse. Er barnet træt, sulten, veltilpas, tryk og tillidsfuld. Dette er spørgsmål dagplejeren skal stille sig selv, og herud fra skabe en tryk hverdag for det enkelte barn.

Nærvær

Under værdien nærvær hører empati. Vi mener at det enkelte barn skal møde tolerance, forståelse og fleksibilitet hos dagplejeren, både hjemme og i legestuen. Barnet skal møde voksne, som er i stand til at indleve sig i og forstå barnets behov, signaler og udtryk. Er man en nærværende og empatisk voksen, vil man kunne give, en for barnet grundlæggende følelse af, at blive hørt, set og forstået.

Anerkendelse

I dagplejen skal børn opleve at de bliver anerkendt for den de er, da alle børn er forskellige, med hver deres baggrund og behov. Det er vigtigt for os, at barnet erfarer, at dets egne præstationer og initiativer er værdifulde for fællesskabet, og her støtter dagplejeren op om barnet ved at høre det, se det og ved at vise barnet forståelse.

Livsglæde

Livsglæde er en meget svævende værdi, da det er svært helt at definere hvad der skal til, for at man kan opleve livsglæde. Men den er vigtig for os at have med, da vi mener at livsglæde er fundamentet for et godt liv. Og stenene til at opbygge det gode liv, lægges allerede i de første år af barnets liv. I dagplejen er det vigtigt, at dagplejerne hele tiden gør sig tanker om, hvordan de kan støtte op om barnets følelse af livsglæde, og ligeledes gøre sig tanker om, hvad livsglæde betyder for dem selv.

Vi mener desuden, at det er vigtigt at have en positiv indstilling til de forandringer vi oplever i vores hverdag. Denne positive indstilling vil vi gerne give videre til børnene, så de lærer at håndtere de udfordringer og forandringer livet byder på, og derigennem får et stærk fundament for deres videre liv.

Udvikling

I dagplejen ser vi udvikling, som et bærende element i barnets trivsel. Dagplejeren vil altid opleve barnet i en udvikling, og det er dagplejerens opgave at støtte op om denne udvikling gennem udviklingsfremmende relationer og omgivelser. I dagplejen lægger vi vægt på, at udvikling skal foregå i et anerkendende og inkluderende miljø.

Der danses og synges "se min kjole"

1.6.3 Mål

I det følgende har vi valgt at opstille de overordnede mål som udspringer af vores værdier og som vi forsøger at bygge vores praksis op omkring.

Det er vigtigt for os at barnet:

- Grundlægende får lov at føle sit eget værd
- Begyndende kan indleve sig i andres værd
- Oplever at være en del af en gruppe
- Magter at løse konflikter
- Magter forskellige praktiske opgaver
- Får lyst til at møde nye udfordringer
- Har mulighed for at udvikle venskaber
- Har mulighed for fysisk udfoldelse
- Støttes i at udvikle sprog og begreber
- Får viden og kendskab til naturen
- For mulighed for at udtrykke sig kreativt
- Får kendskab til alsidige kulturelle udtryksformer

1.7 Dagplejens læringsforståelse:

I dagplejen vil vi gerne tilbyde barnet hjemlige omgivelser i det nære miljø, samt tid og ro til fordybelse. Der er i dagplejen tid til at støtte og vejlede det enkelte barn, samt ro og tid til at styrke de sociale inkluderende miljøer, så barnet har mulighed for at udvikle sociale- og personlige kompetencer og færdigheder. Dagplejeren tilrettelægger hverdagen ud fra børnenes behov og udviklingstrin. Barnet får mulighed for at tage del i en dagligdag med relevante praktiske gøremål. Flexibiliteten i den lille gruppe er høj og det sociale samvær i dagplejehjemmet samt i legestuerne forbereder barnet til børnehavelivet.

1.7.1 Hvordan lærer barnet

I dagplejen arbejder vi ud fra at læring i 0-3 års alderen går gennem kroppen. Barnet identificerer sig via sin krop og de oplevelser barnet får dagen igennem. Dagplejebarnet bruger især dets sanser, det lugter til, smager på, rører ved og lytter til dets omgivelser og derved får de erfaringer til personlighedsdannelsen.

Og netop dannelsen af erfaringer sker, når barnet afprøver dets ideer i praksis og oplever hvordan omverdenen reagerer på dets initiativ.

For dagplejebarnet bygger læring på lyst og på behovet for at opnå nye færdigheder og viden, og barnet er medskabere af sin egen læring, idet læring finder sted i et gensidigt samspil, enten med andre børn og/eller voksne.

I dagplejen mener vi at børns handlinger altid er relevante, idet de giver os et fingerpeg om hvor barnet er på vej hen i sin læringsproces. Blot skal de voksne omkring barnet huske, at se handlingen fra barnets vinkel.

1.7.2 Hvad gør dagplejeren

Dagplejerens rolle i barnets læring er blandt andet, at tilrettelægge relevante læringsprocesser og derved skabe gode rammer for læringen. Dagplejeren skal være bevidst om sin støttende rolle ved at gå foran, gå ved siden af og gå bagved barnet. Dagplejeren skal således både tage initiativer, være aktiv (kulturbære/medspiller), samt reagere på barnets initiativ.

Det vil til hver en tid være en afvejning af, om dagplejeren skal træde ind i barnets ideer, deltage i dem eller holde sig tilbage og give plads til barnets egne erfaringer og meninger.

Dagplejeren er altid ansvarlig for relationen, kommunikationen og stemningen i samværet med børn og forældre.

Dagplejeren arbejder målrettet og bevidst med, at støtte barnet i at sætte ord på følelser og oplevelser. Barnet støttes i at udvikle et personligt følelsesmæssigt sprog i forhold til personlighedsdannelsen, barnet erfarer at følelser hedder noget og kan formidles til andre, så andre bedre kan forstå én. Hermed føler barnet sig forstået, accepteret og anerkendt.

Dagplejeren giver plads til bl.a. barnets motivation, initiativer, kreativitet, fantasi og nysgerrighed. Hun møder barnet der hvor det er, og med syn for barnets ressourcer, fokuserer hun på barnets kompetencer og potentialer.

En dagplejer skal kendes på; sin væren tilråde, sin lydhørhed, sit nærvær og sit anerkendende samvær.

1.8 Dagplejens læringsforståelse: Børn med særlige behov:

Alle børn er særlige og unikke, og alle børn kan i perioder i deres opvækst have brug for særlig støtte. Børn med særlige behov vil eksempelvis have brug for længere tid til at lære nyt, da deres udvikling på den ene eller anden måde er forsinket eller adskiller sig fra andre børns. Børn kan have særlige behov periodisk, akut eller permanent.

Børn med særlige behov er ikke nødvendigvis børn, der for altid vil have brug for ekstra opmærksomhed og vejledning, men ved en fokuseret indsats kan vi måske afhjælpe en ”skæv” udvikling, og der er større sandsynlighed for at barnet hurtigere genoptager en aldersvarende udvikling og trivsel.

I dagplejen opfatter vi læring i forhold til børn med særlige behov, på samme måde som alle andre børns læring. (Se læringsforståelse 1.7) Dog skal man i praksis og forståelse indtænke, at børn med særlige behov, kan have ekstra brug for tid, rum og tryghed for at han/hun lærer at tilegne sig nye færdigheder.

1.9 De 6 læreplanstemaer og mål for børnenes læring indenfor temaerne:

I dagplejen har vi valgt at forholde os helt konkret til de seks læreplanstemaer, idet vi mener at arbejdet med dem skal være lettilgængeligt og med helt konkrete mål. Derfor har vi valgt at inddele

hvert læreplanstema i 3 områder: ”jeg kan lære at”, ”jeg kan øve mig med” og ”jeg kan øve mig ved at”. På den måde husker vi også hele tiden, at se læring fra barnets perspektiv.

Børns personlige kompetencer:

For at udvikle den personlige kompetence, har det lille barn brug for at udfolde sig og afprøve sine potentialer, og barnet har brug for hjælp til at lære at tackle de mange følelser der opstår i fællesskabet. Og her er dagplejeren en vigtig medspiller, når de følelsesmæssige erfaringer omsættes til adfærd.

Børns personligheds udvikling trives bedst i en omverden, der er medlevende og lydhør, og barnet lærer empati ved at være tilbudt empati. I dagplejen lægger vi vægt på at barnet skal have mulighed for at opleve sig selv som et afholdt og værdsat individ. Barnet lærer at se og forstå samspillet, herigennem også de konflikter, der kan opstå når barnet er i et samvær med andre, både børn og voksne.

Jeg kan lære at:

- ☉ vise og fortælle hvad jeg godt kan lide
- ☉ fortælle om hvad jeg har oplevet
- ☉ give udtryk for hvad jeg godt kunne tænke mig at lave, alene eller sammen med andre
- ☉ blive dygtigere til det jeg er god til
- ☉ blive bedre til det jeg endnu ikke er så god til

Jeg kan øve mig sammen med:

- ☉ mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- ☉ min dagplejer
- ☉ de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- ☉ mine forældre
- ☉ mig selv (alene)

I dagplejen kan jeg øve mig:

- ☉ når min dagplejer giver mig respons på min handlinger, mine intentioner og mine udtryk så jeg kan mærke mig selv, og finde ud af hvem jeg er
- ☉ når min dagplejer støtter mig når jeg leger med de andre børn
- ☉ når min dagplejer lader mig vise eller fortælle hvad jeg ved eller hvad jeg oplever
- ☉ når min dagplejer hjælper mig til at opleve aktiviteter hvor jeg kan afprøve og udvikle mig selv

Børns sociale kompetencer

Barnets sociale kompetence udvikles i fællesskab med andre mennesker gennem venskaber, grupper og kulturer. De vigtigste elementer i den sociale kompetence er empati, evnen til tilknytning og sociale færdigheder. Den sociale kompetence er nøglen til fællesskabet, hvori barnet har mulighed for at udfolde sig, og det er som medskabere af fællesskabets historie, at barnet bliver socialt kompetent.

Jeg kan lære at:

- ☉ gøre en masse ting sammen med andre
- ☉ være en god ven
- ☉ udvise omsorg for mine venner
- ☉ være med til at bestemme, fx hvad vi skal lave i legestuen i dag
- ☉ vente på tur og give plads til andre

Jeg kan øve mig sammen med:

- ☉ mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- ☉ min dagplejer
- ☉ de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- ☉ mine forældre

I dagplejen kan jeg øve mig ved at:

- ☉ min dagplejer lader mig opleve fællesskaber, både alderssvarende og på tværs af alder
- ☉ min dagplejer kan forstå mig og se hvad det er jeg har brug lige nu og her
- ☉ min dagplejer giver mig mulighed for at se på børn og voksne omkring mig, og hjælper mig til at forstå det jeg ser
- ☉ min dagplejer støtter mig i at tage kontakt til og finde på gode lege og samvær med andre børn
- ☉ min dagplejer støtter mig i at lære fællesskabets regler og normer at kende fx gennem aktiviteter og leg

Børns sproglige kompetencer.

Sprog forbindes som regel med talesprog og skriftsprog, men sprog er også nonverbalt. Der er kropssprog, billedsprog og tegnsprog. Sproget kan ligge i kontakten, i blikket og i mimikken. Gennem disse sprog kan barnet udtrykke tanker, følelser og behov og ligeledes forstå andres.

Jeg kan lære at:

- ☉ sætte ord på mine tanker, følelser, oplevelser og handlinger
- ☉ blive god til at tale og fortælle
- ☉ bruge mit kropssprog
- ☉ gøre mig forståelig ved hjælp af tegn

Jeg kan øve mig sammen med:

- ☉ mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- ☉ min dagplejer
- ☉ de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- ☉ mine forældre
- ☉ mig selv (alene)

I dagplejen kan jeg øve mig ved at:

- ☉ min dagplejer siger rim og remser sammen med mig
- ☉ min dagplejer inspirerer mig til at tale og synge
- ☉ min dagplejer lytter til mig og hjælper mig til at fortælle historier, både fra fantasien og fra hverdagen
- ☉ min dagplejer benævner min verden og sætter ord både på mig og på det de selv laver, så det giver mening for mig
- ☉ min dagplejer hjælper mig i mine sproglige udtryk når jeg gerne vil i kontakt med de andre børn

Børns kropslige kompetencer:

Børn er kropsligt forankrede i verden og kroppen er således børnenes adgangsbillet til læring. Det lille barns hverdag er en lang stribe af kropslige-sanssemæssige aktiviteter, og deres kropssprog og bevægelser afspejler både motiver, interesser, følelser og stemninger.

Jeg kan lære at:

- ☉ kende min krop – både udenpå og inden i
- ☉ bevæge mig på alle mulige måder
- ☉ koordinere mine bevægelser, så jeg fx kan gribe en bold

Jeg kan øve mig sammen med:

- ☉ mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- ☉ min dagplejer
- ☉ de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- ☉ mine forældre
- ☉ mig selv (alene)

I dagplejen kan jeg øve mig ved at:

- ☉ min dagplejer hjælper mig til at jeg selv kan opleve hvordan min krop kan bruges
- ☉ min dagplejer giver mig mulighed for at gå, løbe, hoppe og klatre
- ☉ min dagplejer hjælper mig til med at tumle og slå kolbøtter og vende på hovedet
- ☉ min dagplejer skaber rum så jeg lege vildt og mærker min krop

Børns kulturelle kompetencer:

Arbejder man med kulturelle udtryksformer og værdier arbejder man også med kultur i bred forstand. Helt konkret kan kultur i dagplejens hverdag så ses ud fra hvilken kultur vi har omkring de daglige aktiviteter. Hvordan spiser vi, hvordan siger vi goddag og farvel, osv. Kultur handler også om traditioner, for eksempel i forbindelse med jul og påske.. Men kultur er også børnenes egen verden og det rum de sammen skaber, også kaldet børnekultur. Kulturen er med til at forme os som mennesker og derfor skal den kultur der omgiver børnene også ind tænkes i deres udvikling.

Jeg kan lære:

- 🌀 om kultur, både kultur i verden omkring mig og i Danmark
- 🌀 om kunst og om at være kreativ, at tegne og male
- 🌀 om forskellige materialer og om hvad man kan bruge dem til
- 🌀 noget om traditioner, normer og værdier i verden omkring mig
- 🌀 at begå mig i verden

Jeg kan øve mig sammen med:

- 🌀 mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- 🌀 min dagplejer
- 🌀 de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- 🌀 mine forældre
- 🌀 mig selv (alene)

I dagplejen kan jeg øve mig ved at:

- 🌀 min dagplejer tilbyder mig en hverdag hvor jeg selv kan få lov til at opleve verden omkring mig
- 🌀 min dagplejer lader mig opleve forskellige udtryksformer, billeder og ting
- 🌀 min dagplejer inddrager mig i de daglige aktiviteter og lader mig genkende fællesskabets normer fx når vi spiser sammen
- 🌀 min dagplejer opfordrer og inspirerer mig til at bruge min fantasi
- 🌀 min dagplejer giver mig mulighed for at deltage i højtideligheder, ved fester og arrangementer
- 🌀 min dagplejer inddrager mig og lader mig deltage i (sang)lege og andet samvær

Børns natur kompetencer:

Børn må selv opleve og gøre sig erfaringer med naturen for at blive klogere på den og på sig selv. Naturen er et rum, som ikke er indrettet med henblik på noget som helst, og det giver nogle helt særlige muligheder for dagplejerens pædagogiske arbejde.

Naturen er en enestående legeplads for både krop og sind, og naturoplevelser i barndommen bidrager både til barnets følelsesmæssige, mentale og fysiske udvikling.

Jeg kan lære at:

- ☉ kende forskel på årstider
- ☉ opholde mig ude og forholde mig til kulde/varme, vådt/tørt og lyst/mørkt
- ☉ lege og lave aktiviteter ude
- ☉ passe på naturen og være god mod dyr
- ☉ genkende træer og blomster og lære deres navne

Jeg kan øve mig sammen med:

- ☉ mine kammerater, både hjemme, hos min dagplejer og i legestuen
- ☉ min dagplejer
- ☉ de andre dagplejere i legestuen og i gæstedagpleje
- ☉ mine forældre
- ☉ mig selv (alene)

I dagplejen kan jeg øve mig ved at:

- ☉ min dagplejer giver mig muligheder for at opleve/få oplevelser med naturen omkring mig
- ☉ min dagplejer hjælper mig til at bruge mine sanser i naturen
- ☉ min dagplejer inspirerer mig til at opdage og opleve regn, sne og sol
- ☉ min dagplejer

2.0.1 Hvordan arbejder Hvidovre Dagpleje med læreplaner

Arbejdet med læreplaner er en kontinuerlig proces, der aldrig helt slutter. Da arbejdet med læreplanen startede, var det vigtigt at alle, både ledelse, dagplejere, dagplejepædagoger og forældre tog del i arbejdet. Især var det vigtigt at dagplejerne arbejdede med, så de kunne tage ejerskab af læreplanen og derved føle den som "deres arbejdsredskab", frem for at føle, at det blot var et nyt arbejdsblad fra ledelsen.

Selve arbejdet med læreplanen er anderledes i dagplejen end i en institution. I en institution har man en fælles hverdag, hvor man er sammen om at se den praksis alle er en del af. I dagplejen er det lidt anderledes, da hverdagen både foregår ude hos den enkelte dagplejer, i legestuen sammen med andre dagplejere og i forskellige andre kontekster, hvor dagplejerne kan mødes på kryds og tværs. Derfor kan begrebet "fælles daglig praksis" være svært at håndtere i dagplejen. 8 dagplejere kan ikke, og skal heller ikke, have præcis den samme måde at gøre tingene på. Der hvor det er vigtigt, at dagplejerne går i samme retning, er i forhold til vores fælles værdier og læringsforståelse. Og det er det, vi bl.a. gerne vil sikre gennem dialogen i læreplansarbejdet.

Vi har ved udvælgelse af hverdagslivstemaer, forsøgt at nå vidt omkring i vores daglige praksis, og det har været vigtigt for os, at finde temaer der hører under de fire læringsrum som tidligere beskrevet.

2.2 Det særlige pædagogiske: Børn med særlige behov:

I dagplejen mener vi det er et vigtigt at kunne rumme mange forskellige børn, familier, kulturer og alle skal kunne føle sig set, hørt og forstået hos os. Herunder også børn med særlige behov og i dagplejen møder vi børn som akut, periodisk eller permanent skal have ekstra opmærksomhed og støtte og vejledning.

I dagplejen møder vi børn med særlige behov, som primært har brug for støtte/vejledning i forhold til sproglig-, motorisk-, sociale, eller intellektuelle problemstillinger.

I Hvidovre er ca. 180 børn i dagpleje, og gruppen af børn med særlige behov udgør ca. 5-10 %. De kan opdeles i følgende 4 grupperinger.

- Børn der er særligt sensitive, herunder børn der er født for tidlig
- Børn med motoriske vanskeligheder
- Børn med handicap
- Børn, der af forskellige årsager, oplever kriser

Fælles for de 4 grupper af børn med særlige behov er, at der er brug for ekstra opmærksomhed og samarbejde mellem dagplejer, pædagog og familie. De har populært sagt brug for mere af det gode.

2.2.1 Særligt sensitive børn, herunder børn der er født for tidligt

De særligt sensitive børn og børn der er for tidligt fødte, har oftere brug for en hverdag, som i høj grad tager hensyn til f.eks. motorisk træning, opmærksomhed i forhold til overstimulation af sanser m.m. Barnet kan desuden have en særlig følsomhed overfor larm, store grupper og mange forskellige skift.

Børn der er særligt sensitive, har ofte et sanseapparat, som fungerer anderledes end hos flertallet af andre børn. Dette betyder at børnene opfatter/opfanger nogle sansepåvirkninger anderledes end andre, at de forstår og tolker, altså bearbejder disse indtryk anderledes, og umiddelbart vil reagere og udtrykke sig anderledes end de fleste andre børn. Ofte kan man også opleve at særligt sensitive børn vil reagere mere voldsomt på selv små ændringer i deres hverdag

Hverdagen i dagplejen er præget af nærhed, tæt kontakt, et lille miljø, overskuelige rammer og hjemlig rutine. Denne ramme er en god forudsætning for arbejdet med, at varetage netop for tidligt fødte børn.

2.2.2 Børn med motoriske vanskeligheder

Vi oplever i dagplejen både børn der starter, med motoriske vanskeligheder vi har en viden om, og børn hvor deres udfordringer først bliver opdaget hen ad vejen.

Når vi i dagplejen konstaterer, at et barn har motoriske vanskeligheder, starter vi altid med at identificere hvilke udfordringer barnet har. Begrebet motoriske vanskeligheder spænder bredt og for at tilgodese/møde disse børn er det vigtigt, at dagplejeren trækker på sin viden om almen udvikling og trivsel og i samarbejde med kolleger, pædagog, samt evt. andre tværfaglige samarbejdspartnere planlægger arbejdet omkring barnet.

Her tilbyder hverdagen i dagplejen et miljø, der giver tid til og mulighed for at lave særlige forløb for at styrke og støtte de børn der er motorisk udfordrede.

2.2.3 Børn med handicap

Ligesom ved motoriske vanskeligheder, spænder begrebet handicap også bredt. Der kan f. eks både være tale om et udtalt synligt handicap og om et mindre og ikke synligt handicap. Fælles for det hele er, at jo før vi kan ”se” det, jo før kan vi handle på det.

Når det særlige behov i sammenhæng med handicapet er konstateret, ofte allerede ved opstart i dagpleje, laves en handleplan hvori det indgår, hvilke udviklingsområder, der skal arbejdes med. Dette forudsætter, at der er et tæt samarbejde mellem dagplejer, pædagog og tværprofessionelle samarbejdspartnere, og selvfølgelig også forældrene, da de som oftest er i besiddelse af en stor viden om deres barns specifikke udfordring.

2.2.4 Børn der af forskellige årsager, oplever kriser

Denne gruppe rummer børn, der om oftest har et akut behov af større eller mindre grad. Det kan f.eks. være børn der kommer fra skrøbelige familier, hvor overskuddet til at se og opfylde barnets behov kan være svært at finde. Eller det kan være børn, der reagerer på en pludselig hændelse i deres hverdag, f.eks. skilsmisse, dødsfald, sygdom, flytning osv. Men også ”små” udfordringer, som f. eks det at blive storebror/storesøster, kan udløse at et barn i en periode kan have behov for særlig støtte fra omgivelserne. De fleste børn reagerer nemlig oftest på det, der for dem kan synes som en voldsom ændring af deres hverdag.

Fælles for disse børn er, at de kan have svært ved fordybelse, være urolige, måske usikre og kan have svært ved at håndtere de forventninger, de stilles overfor.

Her skal vi forsøge at afkode, hvad de gør sig gældende i det enkelte barns liv, og derefter i samarbejde med familien, forsøge at hjælpe barnet igennem krisen.

2.2.5 Arbejdet med børn med særlige behov

Når en dagplejer, i samarbejde med forældre og pædagog, oplever at der er behov for ekstra støtte og indsats til et barn, har vi følgende procedure:

- Ved de jævnlige tilsyn identificeres barnets udvikling, og behovet for en særlig indsats vil bl.a. her blive tydeligt.
- Der udarbejdes en individuel læreplan, hvor den særlige indsats beskrives og der udarbejdes en handleplan. Denne plan udarbejdes i tæt samarbejde med forældrene, så der ydes en samlet indsats i forhold til barnet.
- Dagplejen samarbejder med talepædagoger, psykologer, motorikkonsulent, sundhedsplejersker, talepædagoger og andre relevante tværfaglige samarbejdspartnere. Disse tværfaglige samarbejdspartnere anvendes efter behov.

I arbejdet med børn med særlige behov er vi ekstra opmærksomme på følgende:

- Der skal være et åbent og tæt samarbejde mellem forældrene, dagplejer og pædagog
- Vi mener at Individuelle Læreplaner skaber større tydelighed og gensidig forståelse af det lille barns behov
- Der arbejdes med inkluderende miljøer og dagplejeren sørger for særligt tilrettelagte aktiviteter.

Børn med særlige behov kan ofte have problemer med et lavt selvværd, derfor er det vigtigt at dagplejeren, i sin anerkendende tilgang til barnet, er særlig opmærksom på at hjælpe barnet til succesoplevelser som fremmer barnets selvværd.

I dagplejen arbejder dagplejeren inkluderende, ved hele tiden at tilrettelægge sin dagligdag efter sine børn og deres behov. I så lille en gruppe, er det netop muligt at undgå marginalisering, da gruppen i sig selv er normen og dermed udgangspunkt for arbejdet.

Derudover er hverdagen i dagplejen er præget af nærhed, tæt kontakt, et lille miljø, overskuelige rammer og hjemlige rutine, og det enkelte barns individuelle behov er altid i fokus. Denne ramme er en god forudsætning for arbejdet med disse børn, og for at kunne varetage netop særligt sensitive og for tidligt fødte børn.

Dagplejeren skal i arbejdet med børn med særlige behov have fokus på det enkelte barns behov, og gennem sin empati / medfølelse kunne guide barnet og i samarbejde med pædagogen, planlægge hvad der skal til, for at disse børn får optimal glæde af at være i dagpleje.

2.2.6 Handleplan for et barn med særlige behov:

Vi vil her præsentere et generaliseret eksempel omkring et barn med særligt behov.

Når vi i dagplejen får et barn med særlig behov, får vi det anvist via enten sagsbehandler, den pædagogiske konsulent og /eller Mini-Q, som er børnepsykiatrisk afdeling. Vores opgave er først at finde en dagplejer der er egnet til opgaven.

Familien besøger den kommende dagplejer sammen med evt. en fra Mini-Q. Dagplejepædagogen er også til stede. Der udveksles oplysninger om barnet og dets specifikke behov. Og der aftales indkøring.

Dagplejeren skal evt. have mere viden om det konkrete barn. Dagplejeren skal måske forberede sig på, at lave en struktur der præcis passer til dette barn. Måske kan barnet ikke indgå i gæstesystemet. Og barnet kan måske heller ikke tåle/magte, at komme ud i gæstedagpleje. I så fald kan familien evt. få tabt arbejdsfortjeneste og selv passe barnet ved dagplejers ferie, sygdom osv.

Barnet starter ganske ” forsigtigt”. Der evalueres oftere på hvordan det går med barnet blandt forældre, dagplejer og pædagog.

Hvis barnet kan magte/tåle det, bliver det langsomt præsenteret for de andre dagplejere og børn i gruppen.

Hvis ikke, er det dagplejerens opgave at finde andre måder for barnet at have kontakt til andre børn, f.eks. kun at mødes udendørs(smitterisiko).

Som dagplejer til børn med særlige behov, er man ofte nødt til at være mere skriftlig og skal kunne dokumentere arbejdet. Der kræves en tæt kontakt imellem dagplejer, forældre, pædagog og tværfaglige personer.

Dagplejepædagogen har til opgave at være tovholder omkring barnet og indkalde til tværfaglige møder.

Der laves hyppigere tilsyn hos dagplejer med børn med særlige behov. Dagplejeren tilbydes eventuelt et relevant kursus, hvis vi har mulighed for at finde et.

Undervejs i forløbet afholdes der møder, om der er forhold der skal ændres.

Hvis det skønnes at barnets skal videre til specialinstitution indkaldes der til tværfagligt møde, så den bedste løsning for barnet findes. Det er muligt at få dispensation i forhold til barnets alder for at blive i dagplejen, til barnet er parat til at fortsætte i anden pasning.

Dagplejer deltager i overflytningen til kommende institution.

2.3 Overgange i børns liv

I dagplejen oplever vi to primære overgange, overgangen fra hjem til dagpleje og overgangen fra dagpleje til daginstitution. Indimellem oplever vi også overgang mellem institution og dagpleje, hvis forældrene af en eller anden grund ønsker dagpleje efter barnet er startet i vuggestue. Og endelig oplever vi også overgang internt mellem dagplejere, hvis der er grundlag for at flytte et barn fra en dagplejer til en anden, fx pga. beliggenhed, særligt ønsket dagplejer, opstået dyre-allergi eller andet. Usanset hvor overgangen ligger, tager vi opgaven meget alvorligt, da vi er bevidste om at de skift et lille barn oplever, har betydning for barnets trivsel.

2.3.1 Overgangen fra hjem til dagpleje

Inden barnet starter i dagpleje afholdes et præsentationsbesøg i dagplejehjemmet. Forældrene inviteres sammen med deres barn til et møde hvor dagplejeren og en dagplejepædagog vil byde dem velkommen.

Mødet har til formål dels at give forældre og barn et indtryk af dagplejeren og hendes dagplejehjem, samt give forældrene den første introduktion til hvad dagplejen kan tilbyde.

Dagplejeren præsenterer sig på mødet, hun fortæller lidt om sig selv, hvem hun er, hvor længe hun har været dagplejer, hvilke familieforhold hun har og ikke mindst hvad hun prioriterer i hverdagen.

Dagplejepædagogen fortæller om Hvidovre dagpleje generelt og hvorledes pædagogen er en aktiv medspiller i dagplejen. Forældrene får ved mødet udleveret en dagplejepjece, som indeholder mange relevante praktiske oplysninger. Forældrene får ligeledes udleveret en gruppeprofil, som er en beskrivelse af den dagplejegruppen, som dagplejeren arbejder tæt sammen med.

På præsentationsmødet fortæller forældrene om barnets første tid i livet og om der er særlige hensyn vi skal kende til. Vi prioriterer, at få en grundigt indsigt i barnets første tid, så vi kender til dets udvikling og behov. Vi håber forældrene ved præsentationsmødet får en god fornemmelse og indsigt i dagplejen og at vi får afstemt forventninger til dagplejetilbuddet

For at barn og familie skal falde godt til i dagplejen er det væsentligt for os, at barn og familie hurtigt føler sig velkomne og lyttet til i dagplejen. Derved bliver overgangen fra hjemmet til dagplejen forhåbentlig så tryk og rolig som muligt.

2.3.2 Overgangen fra dagpleje til institution:

Når et af vore dagplejebørn får tilbudt en daginstitutionsplads, får vi, i lighed med forældrene, besked fra pladsanvisningen om dato for barnets start. Vi får også besked om hvor barnet skal starte henne.

Dagplejerne tilstræber, at hun og dagplejebarnet tager på besøg i institutionen inden barnet forlader dagplejen. Her får barnet set institutionen og barnet kan med en tryk voksen i hånden, tage hul på børnehavelivet. Dagplejeren har også mulighed for at fortælle om barnets forcer og ressourcer, så der dannes baggrund for et godt opstartsforløb for barnet i den nye institution. Forældrene er altid orienteret om disse besøg.

Der skal i 2015 arbejdes med en gennemgående evaluering af læreplanen. Evalueringen er sat til at foregå på flere planer og bliver til i et samarbejde mellem forældre/forældrebestyrelse, dagplejerne, dagplejepædagogerne og ledelsen.

3.1 Afrunding

Arbejdet med læreplanen er en fortløbende proces, hvor det sidste punktum aldrig bliver sat. Vi ser frem til det kommende arbejde med henblik på en videreudvikling af de kvaliteter der allerede nu kendetegner Hvidovre dagpleje.

Vi ser frem til fortsat at hente inspiration i det liv der leves omkring os. I den forskning der sker indenfor det pædagogiske område. I diskussioner og faglige drøftelser. Og i den stille stund hvor blikket vendes indad, og hvor der er tid til eftertænksomhed.

Vi ser frem til at udfordre os selv og vores praksis. Og til at få udvidet vores horisont. Til måske at skifte perspektiv og om nødvendigt skifte spor.

Vi har i det forestående beskrevet den pædagogik vi gerne vil kendes på. En pædagogik, vi også gerne vil holdes op på! Både af hinanden og af vores omgivelser.

Velkommen til Hvidovre Dagpleje!